

οὐτε πεινῶν ἀπεργε λόγος, ὡς ἔ δει τὸ βέλ-
 πον κατ' ἀρετῶν ἀρχὴν καὶ δεσπόζειν. ὅλας
 δ' ἀντεχόμενοι πινε, ὡς οἴονται, δικαίον π-
 νός· ὁ γὰρ νόμος δικαίον τι τῶν κατ' ἐπιπέμον
 δουλείαν πῦθασι δὴ καὶ μὴ ὅλας δ' οὐ φασι.
 τίω [τε] γὰρ ἀρχῶν ἐνδέχεται μὴ δικαίαν
 εἶναι τῶν πολέμων, καὶ τὸν ἀνάξιον δουλεύειν
 εὐδαμῶς ἢ φαίη πε δουλον εἶναι· εἰ δὲ μὴ,
 συμβήσεται τῶν δὴ καὶ μὴ εἶναι τῶν δουλοῦ-
 τας, δουλοῖς εἶναι καὶ ἐν δουλον, ἐὰν συμβῆ
 παρὰ τὴν ἀρετῆν, διόπερ ἄπειρος ἔ βέλ-
 λονται λέγειν δουλοῖς ἀλλὰ τῶν βαρβαρίων.
 καὶ τοὶ οὕτως τῶν λέγουσιν, οὐδὲν ἄλλο ζῆ τῶ-
 σιν, ἢ τὸ φύσει δουλον, ὅπερ ἐξ ἀρχῆς εἰπο-
 μεν. ἀνάγκη γὰρ εἶναι πινε φαίη, τῶν μὴ
 πανταχοῦ δουλοῖς, τῶν δ' ἐξ ἀρετῆς τὸν ἄνθρωπον
 δὲ εἶπον καὶ ἀπὸ τῶν δὴ καὶ μὴ εἶναι τῶν
 οὐ μόνον παρ' αὐτοῖς δουλοῖς, ἀλλὰ παντα-
 χοῦ νομίζουσι τῶν δὲ βαρβαρίων οἴκοι μόνον·
 ὡς ὅν τι, τῶν μὴ ἀπλῶς δουλοῖς καὶ ἐλευθεροῖς,
 τὸ δ' οὐχ ἀπλῶς· ὡς περ καὶ ἡ Θεοδῶκετος
 Ἐλένη φησὶ, (μέτρων,
 Θεῶν δ' ἀπ' ἀμοῦν ἐπιρροῦν φησὶ
 Τίς αἰ φησὶ περὶ ἀξιώσιν λέγειν;
 οὕτως δὲ αἰτο λέγουσιν, οὐδὲν ἄλλ' ἢ ἀρετῆ καὶ
 καὶ ἀρετῆς διόξεισι τὸ δουλον καὶ ἐλευθεροῖς,
 καὶ τῶν δουλοῖς καὶ τοῖς δουλοῖς· ἀξίως
 γὰρ ὡς περ ἐξ ἀνθρώπου ἀνθρώπων, καὶ ἐν δι-
 κρίων γίνεσθαι δικαίον, οὕτως καὶ ἐξ ἀγαθῶν
 ἀγαθῶν, ἢ δὲ φύσει δουλοῦται μὴ τῶν ποιῶν
 πολιτικῶν, οὐ μὴ τῶν δὴ καὶ μὴ εἶναι τῶν
 ἐξ ἡνὰ λόγον ἢ ἀμφισβήτησις, καὶ οὐκ εἶ-
 σιν οἱ μὴ φύσει δουλοῖς, οἱ δ' ἐλευθεροῖς, δὴ-
 λον· καὶ ὅτι ἐν πινε διόξεισι τὸ δουλον, ὡν
 συμφέρει τῶν μὴ τῶν δουλοῖς, τῶν δὲ τῶν δε-
 σποῖς ἐν καὶ δικαίον, καὶ δὲ τῶν μὴ ἀρχῆς, τὸ
 δ' ἀρχῆν. μὴ πεφύκεισιν ἀρχῶν ἀρχῆν ὡς τε
 καὶ δεσποῖς· τὸ δὲ καὶ μὴ, ἀσυμφέρος ὅτι
 ἀμοῦν τὸ γὰρ αὐτὸ συμφέρει τῶν μέρει καὶ τῶν
 δεσποῖς, ἢ καὶ μὴ πινε τῶν σώματος, καὶ δουλοῖς δὲ μέτρος. διὸ καὶ συμφέρει ὅτι πινε καὶ φιλα
 δουλοῖς καὶ δεσποῖς πινε ἀλλήλους, τοῖς φύσει τούτων ἢ καὶ μὴ πινε τῶν τῶν εἶπον, ἀλλ-
 κα καὶ νόμον καὶ βία δεῖσι, τοῖς ἀντιῶν.

A (nam lex iustum quid est) seruitutem que
 ex bello prouenit, iustam posuere, & si-
 mul non iustam esse aiunt. nam fieri po-
 test, vt belli principium nequaquam sic
 iustum. Et indignum seruire, nemo dice-
 ret esse seruum, alioquin, cōtingit eos qui
 nobilissimi videntur, seruos esse, atque ex
 seruis, si contingat eos capi atque venun-
 dari. itaq. istos nō vult seruos dicere sed
 Barbaros. Atqui eūm ista dicunt, nihil
 quærunt aliud quàm natura seruos, vt ab
 initio diximus. necesse est enim dicere a-
 liquos esse, & hos quidem vbique seruos
 esse, alios verò nusquam. Eodémque mo-
 do de nobilitate. ipsos enim non solūm
 apud seipsos nobiles, sed vbique existimāe,
 Barbaros verò domi solūm nobiles, quasi
 existat alia simpliciter nobilitas, alia non
 simpliciter: vt Theodecti Helena inquit:

Ex Diu ab utraque stirpe progeneratam quis-
 quam appellabis seruam?

C Sed cum hoc aiunt, nullo alio quàm virtute
 & vicio definiunt seruum & liberum,
 nobilisque & ignobiles. putant enim, vt
 ex hominibus hominem, & ex bestiis bestiam,
 sic ex bonis bonū generari, sed natura
 quidem hoc vult, attamen plerumque
 non potest. Quod igitur hec dubitatio habet
 rationem quandam, & quod sunt alij
 natura serui: alij liberi, manifestum est. Et
 quod in quibusdā determinatum est esse
 tale aliquid, quibus quod ob id ipsum prodest
 & iustum est, alium seruire, alium esse
 liberum: & conuenit alium imperare,
 alium parere eo imperio quod innatum
 est: quare & dominari. Quod autem malè
 vtrisque inutiliter fit. Nam idem prodest
 toti & parti, & animæ & corpori, & seruus
 pars quædam est domini, quasi animata
 quædam corporis, sed separata pars, qua-
 propter aliquid est quod simul profit, &
 E amicitia est seruo & domino inuicem, se-
 cundum naturam ita dispositis: illis verò,
 qui secundum legem & per violentiam,
 contrarium.

Κεφάλαιον ζ.

CAPVT VII.

Φανερόν δὲ καὶ ἐν τούτων, ὅτι οὐ ταυ-
 τόν ἐστὶ δεσποτεία καὶ πολιτικὴ, οὐδὲ
 πῶσα ἀλλήλων ἐξ ἀρχῆς, ὡς περ πάντες φα-
 σιν. ἢ μὴ γὰρ ἐλευθεροῖς φύσει, ἢ δὲ δούλων ἐστὶ.
 καὶ ἢ μὴ οἰκονομικῆ μοναρχίας μοναρχεῖ γὰρ

P Atet auté ex his, quod non idé est do-
 minatio & gubernatio reipublice, nec
 omnes inter se principatus, vt quidā aiūt.
 nam aliud liberorum secundum naturam,
 aliud seruorum est. Et in re familiarium
 pericū est vnius. nā ab vno regitur omnis